

Nr 12.

Ankom till riksdagens kansli den 8 februari 1929 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ersättning till civilstatens änke- och pupillkassa för särskilda kostnader för beredande av förhöjd pension åt vissa posttjänstemäns efterlevande.

I en till riksdagen avlåten, den 12 januari 1929 dagtecknad proposition nr 10, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till civilstatens änke- och pupillkassa må till ersättande av särskilda kostnader för beredande av förhöjd pension åt vissa posttjänstemäns efterlevande av postmedel utbetalas ett belopp av 12,000 kronor.

Av den i ärendet lämnade utredningen framgår huvudsakligen följande.

Sedan frågan om ändrad klassificering av postkontoren genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1920 hänskjutits till utredning och Kungl. Maj:t samma dag förordnat, att postmästartjänster skulle vid inträffande vakanser tills vidare tillsättas allenast på förordnande, medgav Kungl. Maj:t genom beslut den 10 september 1920, att tjänsteman, vilken förordnats att tills vidare uppehålla vakant postmästartjänst, finge under tiden för förordnandet tilldelas samma löneförmåner, som skulle tillkommit honom, därest han varit konstituerad å tjänsten, dock med avdrag av så stort belopp, att det, jämte å av tjänstemannen innehavd ordinarie befattning belöpande avgifter för egen samt änke- och pupillpensionering, motsvarade beloppet av dylika avgifter för den av honom på förordnande innehavda postmästartjänsten; och skulle vad sålunda stadgats, därest generalpoststyrelsen så prövade lämpligt, äga motsvarande tillämpning å tjänsteman, som med anledning av förordnande av nämnda slag för ordinarie befattningshavare i succession på förordnande uppehölle ordinarie tjänst.

Efter det frågan om postkontorens klassificering genom beslut vid 1926 års riksdag vunnit sin lösning, blev Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 30 juni 1920 från och med den 1 juli 1926 upphävt.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 oktober 1926 anmälde *fullmäktige för delägarna i civilstatens änke- och pupillkassa* sitt beslut med anledning av en hos fullmäktige väckt motion, vari anförts bland annat följande:

Det löneavdrag, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 september 1920 skulle äga rum beträffande tjänsteman, som förordnats att tills vidare uppehålla vakant postmästartjänst, samt den, som med anledning av dylikt för-

ordnande i succession uppehölle ordinarie tjänst, hade innehållits av och utgjorde en direkt besparing för postverket. De tillförordnade tjänstemännens ställning hade, utom i rent formellt hänseende, haft karaktär av ordinarie anställning, som konfirmerats, så snart klassificeringsfrågan fått sin lösning. Det vore icke förenligt med rätt och billighet, om en del av ifrågavarande tjänstemän i fråga om pensioneringen av deras änkor och barn skulle helt gå miste om den ökade pensionsrätt, som skulle tillkommit deras änkor och barn, därest tjänstemännen omedelbart konstituerats i stället för att allenast förordnas å befattningen. Därest icke särskild åtgärd vidtoges, bleve detta fallet beträffande dels de tjänstemän, som under förordnandetiden uppnått 60 levnadsår, dels ock de, som under nämnda tid avlidit.

På grund av vad sålunda anförts gjorde motionärerna hemställan av innebörd

att fullmäktige måtte medgiva delägare, som dels på grund av Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1920 intill den 1 juli 1926 på förordnande uppehållit befattning vid postverket och därunder åtnjutit löneförmåner i enlighet med bestämmelserna den 10 september 1920, dels från den 1 juli 1926 konstituerats å samma befattning, dels ock under förordnandetiden uppnått 60 levnadsår, att, om han så önskade, från den dag räknat, då dylikt förordnande tillträdde, vara delaktig i civilstatens änke- och pupillkassa med belopp, som svarade mot hans löneställning den 1 juli 1926, med skyldighet att erlägga den ökade årsavgift samt den befordringsavgift, som reglements-enligt betingades av den ökade delaktigheten;

samt att pensionsberättigad änka och barn efter sådan tillförordnad tjänsteman, som nyss nämnts och vilken avlidit under förordnandetiden, måtte likaledes medgivas att, räknat från den dag, då förordnandet tillträdde, förvärva rätt till den förhöjning av pensionen, som svarat mot den ordinarie avlöningen för den av mannen uppehållna tjänsten, med skyldighet att erlägga de mot förhöjningen svarande avgifter, som belöpt på tiden mellan den dag, då förordnandet tillträdde, och dagen för dödsfallet.

Fullmäktige anförde i skrivelsen, bland annat, att ett bifall till förslaget, i vad det rörde tjänstemän, som under sin förordnandetid fyllt 60 år, icke syntes komma att medföra några nämnvärda kostnader för kassan, medan däremot särskilda kostnader skulle uppstå vid tillerkännande av förhöjda pensioner åt avlidna tillförordnade tjänstemäns änkor och barn. Därest kassan vore villig åtaga sig dessa särskilda kostnader, syntes det fullmäktige, som om med fullt fog kunde göras gällande, att såsom bidrag till dessa kostnader borde till kassan överföras de avdragsbelopp, som innehållits av postverket.

Fullmäktige hade beslutat dels bifalla motionen, dels ock anhålla, att styrelsen över kassan måtte hos vederbörande statsmyndighet göra framställning om överförande till kassan av de i motionen omnämnda, av postverket innehållna beloppen.

Efter det Kungl. Maj:t den 30 december 1926 godkänt fullmäktiges omförmälda beslut om förhöjning av delaktighetsbeloppen för vissa posttjänstemän m. m., har styrelsen över civilstatens änke- och pupillkassa hos Kungl. Maj:t hemställt om åtgärders vidtagande för beredande av ersättning åt kassan med det belopp, i runt tal 12,000 kronor, vartill kassans ifrågavarande kostnader beräknats.

Såväl generalpoststyrelsen som statskontoret hava tillstyrkt, att sådan ersättning måtte beredas samt utgå av postmedel. Generalpoststyrelsen har

upplýst, att de belopp, som av ifrågavarande anledning avdragits från vederbörande befattningshavares avlöningar, utgjort sammanlagt 15,027 kronor 4 öre.

I övrigt tillåter sig utskottet att hänvisa till propositionen.

Med hänsyn till de särskilda omständigheter, som i ärendet blivit anförda, har utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Utskottet.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 februari 1929.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. E. Svensson*, *Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovstorp, *Lindley**, *Abrahamsson* och *P. A. Larsson**;

från andra kammaren: herrar *Borggren*, *Henrikson*, *Bäcklund*, *Wikström*, *Lovén*, *Svensson* i Betingetorp, *Höglund* i Göteborg*, *Edberg** och *Svedman**.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.